אי דליכא לאישתלומי מיניה ליעכב תורא

בזוזיה ידאמרי אינשי מן מרי רשותיך פארי

אפרע לא צריכא דאיכא לאישתלומי מיניה

רב אמר הרי זה מקח מעות בתר רובא

אזלינן ורובא לרדיא זבני ושמואל אמר לך כי

אזלינן בתר רובא אבאיסורא פבממונא

לא: (סימן אשה ועבד שור שורין ופירות):

מיתיבי 🌣 האשה שנתאלמנה או נתגרשה

והיא אומרת בתולה נישאתי והוא אומר לא

כי אלא אלמנה נשאתיך יאם יש עדים

שיצאה בהינומא וראשה פרוע כתובתה

מאתים מעמא דאיכא עדים הא ליכא עדים

לא ואמאי לימא הלך אחר רוב הנשים ורוב

נשים בתולות נישאות יאמר רבינא משום

דאיכא למימר רוב נשים בתולות נישאות ומיעום אלמנות וכל הנישאת בתולה יש לה

קול ווו הואיל ואין לה קול איתרע לה רובא

אי כל הנישאות בתולות יש להן קול כי איכא

עדים מאי הוי מדלית לה קול סהדי שקרי

נינהו אלא רוב הנישאות בתולות יש להן הול

וזו הואיל ואין לה קול איתרע לה רובא ת"ש

יהמוכר עבד לחברו ונמצא גנב או סיר

קוביוסמום הגיעו "לסמים מזויין או מוכתב למלכות אומר לו הרי שלך לפניך רישא

ק קף נורב מדף קים: ב״ק כז: ועי׳ תוס׳ שמ קמ״ל], ג) כתובות טו:

ד) [שם טו.], ה) [קדושין יא. כתובות נו: [תוספ' פ"ד],

ו) נשמות כאן, ו) נגדה יח.ן,

מ) [דף מו:],

הגהות הב"ח

(ħ) רשב"ם ד"ה כתובתה מחתים וכו' צעולה הק"ד וחת"כ מ"ה הא ליכא

מוסף רש"י

מן מרי רשותיך. מכעל חובך, פארי אפרע. אפילו

נותן לך סובין קבלס (ב"ח קיח.). בממונא לא. לל אתרינן בתר רובל זיל

הראיה ויכול לומר לשחיטה

מכרתיו לך (ב״ק כו:). האשה שנתארמלה או נתגרשה.

טו:). והוא אומר דא כי. אנתגרשה קאי, ולאלמנה ג' לומר

היורשין אומרים לה אלמנה נשאך אבינו, ואין לך אלא מנה, ושטר הכחובה אבד (שם). אם יש עדים. על נשואיה שילאת מבית לביה לעלה

בהינומל (שם). וראשה פרוע. אילטייבליד״ה, שערה

על כתפה, כך היו נוהגין להוצים את הבתולות מבית

אביהן לבית החתונה (שם). וכל הגישאת בתולה יש לה קול. והרבה יודעים

שינאה בהינומא (שם טו.). רזר

בינה כל מין לה קול. שלין הואיל ואין לה קול. שלין מעיד עליה שילתה בהינותל (שם טו:). כי איכא עדים

מאי הוי. כיון לחומה דים

מוסף תוספות

מנכסיו. רשב"ח.

הגיעו. הרי הוא שלו.

לה קול הרבה היו

ותובעת כתובתה

"א מיי׳ פ״ח מהל׳ מאכלות אסורות הל' יא נוסכטות מסורות הכי ימ ופ״ח מהל' סנהדרין הל' א סמג עשין נח ולאוין קמא

צב:

טוש"ע ח"מ סי' יח סעיף א בהג"ה וטוש"ע י"ד סי' קי מ"ג: ה ב מיי פט"ז מהלי מכירה הלי ה סמג לאוין קסח טושית ח"מ סי רלב

:סעיף כג ב מיי׳ פט"ז מהל׳ אישות ו ג מייי פטיין מהרי חישות הלי כה סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לו סעיף טו: ז ד ה מיי' פט"ו מהלי

מכירה הל' יג ועיין בהשגות ובמגיד משנה סמג

רבינו נרשום אי דליכא לאשתלומי מיניה. שאין למוכר שור אחר שראוי לרדיא והדמים כבר הוציאם. מאי טעמא דרב הוציאם. מאי טעמא דרב דאמר מקח טעות וחוזר מוטב ליה למשקליה לתורא אינשי ממרי רשותך וכו׳. לא צריכ׳ דאיכא לאשתלומי מיניה. ובהא פליגי. רב מיניה, ובהא פליגי, רב דאמר הרי זה מקח טעות משום דבתר רוב אזלינן דרובא דעלמא לרדיא זבני וצריך למטרח מוכר . שימכור שור זה וליקח שור שינוכוו שוו ההיליקוו שוו לרדיא ויתן ללוקח. ושמואל אמר הואיל דהאי גברא זבן להכי ולהכי ואייקר . בשרא וקם ברדיא מצי למימר ליה מוכר לשחיטה מכרתיו לד דכי אזלינז בתר רובא לענין איסורא. כגון תשע חנויות מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבילה דהוה ליה קבוע וכל הבוע כמחצה על מחצה קבוע כמחצה על מחצה דמי כלומר כיון דאותה חנות נכילה קבוע כיני הני אידך חנויות המוכרות בשר שחוטה חשבינן שכל . חצי החנויות מוכרות בשר נבילה ואסור. ובנמצא הלך אחר הרו? דכל דפריש מרובא פריש אבל גבי ממונא לא אזלינן בתר רובא ואמטול הכי אם רוצה לוקח להוציא מן המוכר יביא ראיה דלרדיא והוא. הבעל: אומ' אלמנה נשאתיך. ואין לך כתובה אלא מנה. ואם נתארמלה אלא מנה. ואם נתארמלה טעני לה הכי יורשי הבעל כדמפרש במס' כתובות ל) קרתא דמנמנמא ביה כלתא. שהיו עושיו לכלה יריעה סביב לה מנמנמא: וראשה כעין ותמן . מתחת הצעיף שלה הפרוש על ראשה שכך נוהגין לבתולה. טעמא דאיכא עדים דבתולה נשאת משום עדים רבתולה נשאת משום הכי כתובתה מאתים הא ליכא עדים לא אם איתא דאזלינן בתר רובא דממונא דאולינן בתר וובא דממונא אמאי אזלינן הכא בתר עדים. לימא הלך אחר רוב נשים ורוב נשים בתולות נישאות. אלא ש"מ דלא אזלינן בתר רובא בממונא וקשיא לרב: אמר רבינא. לעולם אזלי׳ בתר רובא רממונא והכא מאי טעמא דממונא והכא מאי טעמא לא משום דאיכא למימר כו' וזו הואיל ואין לה קול. איכא למימר מן המיעוט היא ואתרע לה רובא ומשום היא ואחו על החדב אומשום הכי אזלינן בתר עדים אבל בעלמא אזלינן בתר רובא: ומקשינן אי כל הנישאות יש להן קול. כי איכא עדים שיצאת בהינומא מאי הוי

אי דליכא לאישתלומי מיניה. אומר ר״י דשפיר גרס אי דליתנהו להנהו זוזי א ומה שהקשה ר"ש מההיא דבבא קמא (דף ט.) לאו פירכא היא דמלינא למימר דקיימא לן כרב פפא וכרב הונא בריה דרב יהושע דאית להו התם (דף ז:) דכל מילי מיטב הוא אפילו אית ליה

זוזי יהיב ליה אפי׳ סובין ואע״ג דבע״ח אי אית ליה זוזי לא מצי מסלק ליה בשאר מילי כדאמר בהכותב (כתובות דף פו. ושם) דאמר האי מאן דאית ליה ארעא חווי ויש עליו כתובת אשה ובעל חוב לבעל חוב מסלק בזוזי ולאיתתא בארעא כו' וקאמר נמי התם ודאי דאמריתו משמיה דרב נחמן האי מאן דמסיק זוזי בחבריה ואים ליה ארעא ולים ליה זווי דא"ל זיל וטרח חבין ואייתי זוזי א"ל ההוא תולה מעותיו בעכו"ם הוה והוא עשה שלא כהוגן לפיכך עושין לו שלא כהוגן משמע כשיש לו זוזי לריך ליתן לו זוזי ונוכל לחלק בין לוקח דהכח לבע"ח דהתם אדעתא דפרע ליה זוזי אוופיה אבל לוקח דהכא דהוי טעות ב לא משלם ליה זוזי כי ליתנהו להנהו זוזי אפילו אית ליה זוזי אחריני דכשהוליא אותן מעות הוי כמו מזיק מעות של חבירו והוי דינו כנזהים ג וה"ר חיים כ"ץ ול"ל פירש דאפילו בע"ח אע"ג דאית ליה זוזי לא משלם ליה אלא מה שירצה דכל מילי מיטב הוא דלא עדיף מנוקין דהא נוקין מדאורייתא מעידית מה שאין כן בבע"ח וההוא דהכותב ה"פ ההוא תולה מעותיו בעכו"ם הוה פירוש מעיקרא כששאלו ממנו אמר שכל

נכסיו של עכו"ם הן הקרקע הן דברים אחרים ועכשיו אומר שקרקע זו שלו והלכך לפי שעשה שלא כהוגן אומרים לו שימכרנה שמא אינה שלו אלא של אחר ורוצה לפטור עלמו בממון אחרים לכך אומרים לו כיון שאתה אומר שהיא שלך מכור אותה והבא מעות והא דאמר התם לבע"ח מסלק בווזי התם ודאי מאחר שיש לו זוזי מוטב שיתן זוזי לבע"ח מלאשה כדמסיק התם יותר משהאיש רונה לישא כו׳ והכא אי איתנהו להנהו זוזי לריך להחזירם כיון שהוא מקח טעות ולא דמי להלואה דהלואה להוצאה ניתנה ומרגלא בפומיה דר"ת דג' דינים יש בבע"ח אי אית ליה זווי לא מצי מסלק ליה אלא בזווי ואי לים ליה לא אמרינן ליה טרח ואייתי זוזי אבל בנזקים אפילו אית ליה מצי לסלוקי במאי דבעי דכל מילי מיטב הוא כרב פפא וכרב הונא בריה דרב יהושע ד ובפועל אפילו לית ליה זוזי א"ל זיל טרח ואייתיה זוזי דתנן בהבית והעלייה (ב"מ דף קיח.) השוכר את הפועל לעשות עמו בתבן ובקש וא"ל טול מה שעשית בשכרך אין שומעין לו ואפילו לית ליה זוזי דהא אמר בגמרא דאינטריך לאשמועינן דלא נימא ממרי רשותך פארי אפרע והיינו היכא דלית ליה זוזי דבעל חוב אי אית ליה זוזי לא מצי לסלוקי בשאר מילי כדאיתא¹ בהכותב. רבינו תם:

ואמאי לימא הלך אחר רוב נשים בו'. וא״ת נימא דנאמן במיגו

דאי בעי אמר פרעתי ועל כרחך בדליכא כחובה איירי דאי איכא כחובה ניחזי מאי דכתב בה וי"ל דאליבא דרב קיימי דאמר בשילהי הכותב (כמונות דף פע. ושם) דגע גובה עיקר כתובה גובה תוספת: דוד הואיד ואין דה קוד איתרע דה רובא. ואם תאמר דתנן בפרק ב' דכתובות (דף כח. ושם) אלו נאמנין להעיד בגדלן מה שראו בקטנן זכורני בפלונית שיצאה בהינומא וראשה פרוע ואמר בגמרא מאי טעמא כיון דרוב נשים בחולות נשאות גלויי מילחא בעלמא הוא והשתא לרב היכי דמי אי דאית לה קול למה לי עדים כדפריך הכא ואי דלית לה קול אמאי הוי גלויי מילחא בעלמא הא איתרע לה רובא כדאמר הכא והיכי מפקי ממונא בקטן וגדול שעמו וליכא למימר דבהך עדים קטן וגדול שעמו הוי הקול דהא פריך הכא מדליכא קלא הני סהדי שקרי נינהו ולא אמר דהנך סהדי היינו הקול ולשמואל דלא אזיל בתר רובא אתי שפיר דאע"ג דאיכא רוב גמור אכתי לריך לגלויי מילתא ויש לומר דאע"ג דאיתרע לה רובא מכל מקום רובא

דרוב נשים בחולות נישאות עדיף מרוב הנישאת בחולה יש לה קול וסגי בגלויי מילתא בעלמא:

קוביוםמום. פרש"י בכל מקום גונב נפשות והכא לא משמע הכי דמסיק דכולהו הכי איתנהו אטו כולהו גונבי נפשות נינהו ומיהו בפ"ק דבכורות (דף ה. ושם) אין להקשות לפירושו דאמרינן גבי שקלים שאל קונטרקום את רבן יוחנן בן זכאי משה רבכם גנב היה או קוביוסטוס היה או שאינו בקי בחשבונות היה דכיון שהשקלים היו כנגד ישראל קורא אותו כאילו גונב נפשות ונראה כפר"ח דמפרש קוביוסטוס משחק בקוביא" והא דאמר בפרק גיד הנשה (סולין דף 16:) דאמר ליה יעקב למלאך וכי גנב אתה או קוביוסטוס אתה שאתה מתיירא מן השחר יש ליישב נמי לפירוש רבינו חננאל דלפי שחייב לכמה בני אדם לו מה לשלם מתיירא פן יתבעוהו יא: לבמים מזויין או מוכתב למלכות אומר לו הרי שלך לפניך. מכאן קשה לפ״ה שפירש בפרק אע"פ (כמובות דף נח. ושם) גבי הא דפריך אלא מעתה עבד כהן שלקחו מישראל לא יאכל בתרומה משום סימפון ומשני סימפון בעבדים ליכא דאי מאבראי הא קא חזי ליה ואי מגוואי מאי איכפת ליה למלאכה קא בעי ליה כו' מאי אמרת ליסטים מזויין או מוכתב למלכות הנהו קלא אית להו פיי וסבר וקיבל ואי אפשר לומר כן דבהדיא אמר הכא דהוה מקח טעות ומפרש החם ר"ת דהנהו קלא

יהאירא למימר מדלים לה והאיכא כמימר מדלית לה קול האי דאשתכח סהדי שקרי נינהו וסדורות דשקרא הוא דמסהדי על הא דיצאה בהינומא. דהואיל דאין לה קול מעולם לא כ) היה ואמאי אולינן בתר עדים. וכתובתה מאתים. אלא תריץ הכי רוב הנישאות בתולות יש להן קול ומיעוט אין לה קול ווו הואיל ואין לה קול איתרע ליה רובא משום הכי אולינן בתר עדים דאיכא למימר הא וראי מן המיעוט היא ומשום הכי לא אולינן בתר רובא דאיכא למימר כדמפרש אבל בעלמא ודאי אולינן בתר רובא: גוב. שהוא גונב ממון: קוביוסטוס. גונב נפשות: הגיעו. ללוקח דלא מצי למיהדר ביה: לסטים מוויין, הורג נפשות: מוכתב למלכות. חייב מיתה: רישא

אי דליכא. מעות מלויות למוכר לאישתלומי לוקח מיניה דמוכר אמאי המת רב הרי זה מקח טעות ויחזיר השור ליעכב תורא עלמו בזוזי: דאמרי אינשי כו'. מקרא נפקא לן בפ"ק דבבא קמא (דף ט.) דאמר רב הונא או כסף ישלם או מיטב שדהו ואימיביה רב נחמן לרב הונא

ישיבי לרבות שוה כסף ומשני הב"ע בדלית ליה מעות מלויות דלית ליה פשיטא מהו דתימא אמרינן זיל טרח וזבין ואייתי ליה קמ"ל: רשותך. החים חשר חתה נושה בו: פחרי. סובין בשוויהן: לא לריכא דאיכא. מעות מלויות למוכר לאישתלומי לוקח מיניה. פירש ר״ח דשמעינן מינה דהיכא דאית ליה מעות ללוה לא יכול לדחויי למלוה לאפרועי משאר נכסים דבעו שומא אלא זוזי הוא דפרע ליה ולא דמי למאן דלית ליה זוזי דשיימי ליה בי דינא מנכסיה ויש מי שאומר היכא דאימנהו לזוזי דמי זה השור בעינייהו ולריכא עיון כן פר״ח ולא נהירא לי האי לישנא בתרא כלל דמה לי הני מה לי אחריני כדפרישית מילתיה דרב הונא דלא אמרינן ישיב לרבות שוה כסף אלא היכא דלית ליה ווזי: ורובת. לשוורים לרדיה זבני: באיסורא. כגון תשע חנויות מוכרות בשר שחוטה והאחת מוכרת בשר נבילה דאמרינן בנמצא הלך אחר הרובי : לא אוליגן בפר רובא. אלא אחר המוחזה אם יש לו שום טענה: האשה שנתארמלה. וטוענת אבדתי כתובתי א"נ במקום שאין כותבין כתובה כדמפרש בכתובותם: בחולה נישחתי. ויש לי מחתים: חלמנה נשחחיך. וחין לד אלא מנה: שילאה. מבית אביה לבית

בעלה כשנכנסה לחופה: בהינומא. קלתא דמנמנמא ביה כלתא או ראשה פרוע בשוק בשעת כניסה לחופה שכן דרך הנישאות בתולות: כתובחה מחתים. ואע"פ שאין לה עדים מעידים על בתוליה ואין יודעין אם נישאת בתולה או בעולה: (א) כתובתה מנה. דהמוליא מחבירו עליו הראיה: ורוב נשים. שבעולם שנישאות לבעל בתולות הן. אלא ודאי בממונא לא אזלינן בתר רובא אלא אחר המוחזק כשמואל קוביוסטוס. גונב נפשות: הגיעו. ללוקח ואין כאן מקח טעות: לסטים מוויין. הורג נפשות וסופו ליהרג: או מוכחב למלכות. ליהרג: הרי שלך לפניך. דגברא קטילא זבין ליה:

מאי

וקשיא לרב: ומיעוט אלמנות. וזו איכא למימר דמן המיעוט היא הואיל ואין לה קול כדמפרש ואזיל: כי איכא עדים. שילאה בהינומא מאי הוי מאחר שהן עלמן אין יודעין אם ניסת בחולה או אלמנה נמצא דאין כאן קול כלל: סהדי שקרי. ולא ראוה יוצאת בהינומא: יש לה קול. מתוך שיש שמחה בנישואי בתולה מכרים בה בני אדם: איסרע לה רובא. דבתולות נישאות דרובן יש להן קול מכחיש כחו של אותו רוב וכיון דאיכא למימר הכי ואיכא למימר הכי המוליא מחבירו עליו הראיה: נמצא שהיה גנב. קודם לכן גונב ממון:

א. כלומר המעות שנתן הלוקח למוכר, ולגרסא זאת אפי׳ יש למוכר מעות מצד אחר כל שהוציא אותן מעות בעצמן שקבל בעצמן שקבל מקבל מן הלוקח אין מחייבין אותו ליתן לו מעות אלא שם לו מנכסיו. רשד" ב ב. ווולא על דעת להחזיר

ב. ניון את לקח. לשת להחזיר לו מעות לקח. לעד"ל. ג. [אבל] אי דאיתנהו ג. [אבל] אי ואו.... לזוזי, דידיה נינהו כיון שאין מקחו מקח. למנ"ן. - יישט דאם שם לו הרקע דינו בעידית דכתיב קין קציות דבורית דבורב (שמות כב) מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם ואם במטלטלין אפי׳ סובין דכל מידי איקרי מיטב. רישח רשנ״א. ה. דמשום כדי

חייו דפועל אמריגן ליה זיל טרח וזבון. ר״ן. 1. דאי בדאית ליה זוזי זיל טרח חבון. ל״ן. 1. דאי בדאית ליה זוזי פשיטא דאטי גרוע פועל חוב. מבעל הבעי וווב. ושכות. I. ועוד דמוכתב למלכות הוא זה. כשנ״ל. ח. ומה ענין גונב נפשות לחסרון השקלים. מוס' קידושין יא. 10. ומה שאמרו בחשבון . הפקודים משה רבכם או מטום הוה ה״ה ליה . שמא משחק במקצת כסף

י. לפי שדרך משחקים בקוביא ללות מעות. ר״ן.

יא. ולפיכך מתיראין מן השחר שלא ימצאו אותם